

Порядок обліку, зберігання, транспортування біологічно патогенних агентів

I. Загальні положення

1. Цей Порядок визначає процедуру обліку, зберігання, транспортування біологічно патогенних агентів (далі – БПА) на території України, ввезення та/або вивезення з території України, транзитне переміщення через територію України.

2. Цей Порядок поширюється на суб'єктів господарювання незалежно від форми власності та підпорядкування, які мають у своїй структурі лабораторії мікробіологічного профілю, та проводять роботи з БПА (далі – лабораторія).

3. Цей Порядок не поширюється на генетично модифіковані організми, живі змінні організми, обіг яких здійснюється згідно з Законом України «Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів».

4. У цьому Порядку терміни вживаються в таких значеннях:
інфекційні матеріали (речовини) – речовини, про які відомо або є підстави вважати, що вони містять БПА;

категорія небезпеки А – інфекційний матеріал, що транспортується у вигляді, в якому він здатен викликати, у разі свого впливу, постійну непрацездатність людини, створити загрозу життю людей та тварин або призвести до їх смертельного захворювання;

категорія небезпеки В – інфекційний матеріал, що не відповідає критеріям віднесення до категорії небезпеки А;

Інші терміни у цьому Порядку вживаються у значеннях, наведених у законах України «Про систему громадського здоров'я», «Про захист населення від інфекційних хвороб», «Про перевезення небезпечних вантажів», «Про управління відходами», ДСП 9.9.5.-080-02 Державні санітарні правила та норми, гігієнічні нормативи. Правила влаштування і безпеки роботи в лабораторіях (відділах, відділеннях) мікробіологічного профілю», затверджених постановою Головного державного санітарного лікаря України від 28 січня 2002 року № 1,

Державні санітарні норми і правила «Організація роботи лабораторій при дослідженні матеріалу, що містить біологічні патогенні агенти I - IV груп патогенності молекулярно-генетичними методами», затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24 січня 2008 року № 26, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 07 лютого 2008 року за № 88/14779, Порядку оцінки рівня небезпеки впливу біологічних агентів на працівників, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 22 лютого 2023 року № 365, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 24 квітня 2023 року за № 652/39708, та інших нормативно-правових актах у сфері охорони здоров'я.

5. Робота з БПА проводиться із дотриманням вимог законів України «Про ветеринарну медицину», «Про перевезення небезпечних вантажів», «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин», ДСТУ 7748:2015 «Безпека праці. Біологічна безпека. Загальні вимоги» прийнятого наказом Державного підприємства «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» від 22.06.2015 року № 61, ДСП 9.9.5. - 080-02 Правила влаштування і безпеки роботи в лабораторіях (відділах, відділеннях) мікробіологічного профілю, затверджено постановою Головного державного санітарного лікаря України від 28 січня 2002 року № 1.

6. БПА, які становлять або можуть становити небезпеку для здоров'я людини, які виділені в лабораторіях, що не мають права проводити роботи з ними, а також БПА, що вперше виділені на території України та/або атипові штами I - IV груп небезпеки не пізніше трьох календарних днів з моменту виділення передаються до лабораторії головної експертної установи у сфері громадського здоров'я (за умов виділення БПА небезпечних для людей) та/або до лабораторії Держпродспоживслужби (за умов виділення БПА небезпечних для тварин), відповідно до вимог цього Порядку.

7. Ввезення, вивезення або транзитне переміщення через територію України БПА здійснюється з дотриманням вимог національного законодавства, цього Порядку, міжнародних вимог щодо транспортування БПА, а також вимог держави, у яку здійснюється перевезення БПА.

II. Забезпечення умов безпеки під час зберігання БПА

1. БПА зберігаються у спеціально призначених для цього місцях в приміщеннях лабораторій відповідно до вимог ДСТУ 7748:2015 «Безпека праці. Біологічна безпека. Загальні вимоги» та «Правила влаштування і безпеки роботи в лабораторіях (відділах, відділеннях) мікробіологічного профілю».

Будівлі, у яких облаштовано лабораторії, обладнуються системою відеоспостереження, системою протипожежного захисту, системою електронного або механічного допуску для входних дверей та знаходяться під цілодобовою охороною. Вікна у відповідних приміщеннях лабораторій мають

бути заготовані. Організовується пропускна система допуску до будівлі, у якій облаштовано лабораторію.

2. До роботи з БПА допускаються працівники лабораторії, що мають відповідну кваліфікацію та пройшли інструктаж з вимог щодо безпечності для здоров'я і життя людини та вимог щодо запобігання неумисному потраплянню людини під дію патогенів і токсинів чи їх випадковому вивільненню при роботі з БПА. Порядок проведення інструктажу затверджується керівником суб'єкта господарювання, у структурі якого функціонує відповідна лабораторія (далі – суб'єкт господарювання).

3. Кожен вид БПА зберігається окремо від інших. Для забезпечення роздільного зберігання різних видів БПА для кожного з них виділяються окремі контейнери або пенали, виготовлені з матеріалів, що стійкі до факторів фізичного, температурного та хімічного впливу.

4. Штами та/або культури зберігають в ампулах, пробірках або флаконах, герметично закритими і з відповідним маркуванням (інвентарний номер, назва штаму, номер пасажу, дата ліофілізації або закладки на зберігання), що унеможливує переплутування, перехресну контамінацію та витік матеріалу назвни.

5. БПА зберігають в ліофілізованому, замороженому або нативному стані, в залежності від типу чи природи біологічного матеріалу.

6. На БПА (штами та/або культури), що зберігаються в лабораторії або передаються суб'єктом господарювання іншій особі, оформлюється паспорт БПА за формою, наведеною у додатку 1 до цього Порядку.

7. Для реєстрації дій з БПА в лабораторії ведеться така документація (в паперовому або електронному вигляді):

1) форма № 275/0 «Журнал реєстрації мікроорганізмів, які надійшли на дослідження (ідентифікацію)», затверджена наказом Міністерства охорони здоров'я України від 11 липня 2000 року № 160;

2) інвентарний журнал обліку БПА за формою, наведеною у додатку 2 до цього Порядку;

3) форма № 270/0 «Журнал обліку руху заразного матеріалу (мікроорганізмів, токсинів, отрут, взірців з підозрою на зараження)», затверджена наказом Міністерства охорони здоров'я України від 11 липня 2000 року № 160;

4) журнал передачі БПА іншому суб'єкту господарювання за формою, наведеною у додатку 3 до цього Порядку;

5) форма 280/0 «Журнал обліку виділених культур та їх знищення», затверджена наказом Міністерства охорони здоров'я України від 11 липня 2000 року № 160;

б) журнал записів результатів перевірки властивостей БПА за формою, наведеною у додатку 4 до цього Порядку.

8. У разі ведення журналу в паперовому вигляді пронумеровуються кожна його сторінка, він прошнуровується та скріплюється підписом керівника суб'єкта господарювання.

9. Інфекційний матеріал, який не потребує подальшого зберігання, підлягає видаленню відповідно до Закону України «Про управління відходами». Видалення штамів та/або культур супроводжується реєстрацією в Журналі обліку виділених культур та їх знищення.

10. За результатом видалення БПА III - IV груп небезпеки складається акт за формою, наведеною у додатку 5 до цього Порядку, який підписується завідувачем та працівниками лабораторії, які безпосередньо здійснювали знищення БПА. В акті про знищення БПА обов'язково зазначаються найменування БПА, причина та спосіб його знищення.

III. Транспортування БПА

1. Відповідно до Європейської Угоди про міжнародне дорожнє перевезення небезпечних вантажів (далі – ДОПНВ) інфекційний матеріал відноситься до небезпечних вантажів класу 6.2 під номерами Організації Об'єднаних Націй (далі – ООН) UN2814, UN2900, UN3291, UN3549 чи UN3373 та поділяється на такі категорії: Категорія А, Категорія В, медичні відходи та біологічні продукти.

2. Передача БПА одним суб'єктом господарювання іншому здійснюється за рішенням керівника цього суб'єкта господарювання на підставі письмового запиту за підписом керівника суб'єкта господарювання, що потребує отримання БПА, у якому обов'язково зазначаються відомості:

- 1) про суб'єкта господарювання, який подає запит;
- 2) види діяльності лабораторії, що функціонує у його складі;
- 3) назва БПА та мета їх отримання, види робіт, які планується проводити з відповідними БПА.

3. При передачі БПА складається відповідний акт передачі у двох примірниках у довільній формі. У такому акті передачі зазначаються:

- 1) назва БПА, кількість відпущених ємностей (ампули, пробірки, флакони) з БПА;

- 2) умови транспортування;
- 3) підпис відповідальної особи отримувача БПА, підпис особи, яка видає БПА.
4. Один примірник акта передачі залишається у суб'єкта господарювання, який передає БПА, другий – надається отримувачу БПА.
5. Інфекційний матеріал, що містить БПА, перед транспортуванням та в залежності від категорії, упаковується відповідно до вимог розділів IV, V, VI цього Порядку.
6. Перевезення БПА III – IV груп небезпеки з однієї лабораторії в іншу або з місця їх виявлення до лабораторії дозволяється тільки з особою, яка супроводжує БПА. Особа, яка супроводжує БПА, має бути ознайомена з вимогами щодо перевезення БПА та порядком дій, яких слід дотримуватись у випадку потрапляння БПА в навколишнє природне середовище під час їх перевезення.
7. Лабораторія, що здійснює передачу БПА, забезпечує дотримання умов пакування, що дозволяє забезпечити стабільність властивостей БПА та запобігання ненавмисному викиду (розповсюдженню) БПА назовні.
8. Перевезення чистих культур мікроорганізмів, культур клітин, стандартизованих еталонних матеріалів, супроводжується паспортом, що оформлюється відповідно до додатку 1 до цього Порядку.
9. Транспортування БПА за межі України і одержання їх із-за кордону здійснюють лише акредитовані лабораторії на проведення досліджень/випробувань з відповідним БПА.
10. Транспортування БПА здійснюється із дотриманням правил перевезення небезпечних вантажів власним транспортом лабораторії, що відправляє або одержує БПА та/або суб'єктами господарювання, що отримали право провадження господарської діяльності з перевезення небезпечних вантажів (клас 6.2 - інфекційні речовини).
11. У разі ввезення на територію України БПА категорії А зазначених у додатку 6 до цього Порядку, суб'єкт господарювання, у структурі якого функціонує лабораторія, що їх отримує, не пізніше наступного календарного дня після отримання БПА категорії А повідомляє про отримання таких БПА головну експертну установу у сфері громадського здоров'я (у разі отримання БПА, які становлять або можуть становити небезпеку для здоров'я людини) та/або Держпродспоживслужбу (у разі отримання БПА, які становлять або можуть становити небезпеку для здоров'я тварин).

12. Весь персонал суб'єкта господарювання, відповідальний за пакування та транспортування біологічних матеріалів, повинен бути ознайомлений під підпис з вимогами цього Порядку.

13. При транспортуванні інфекційного матеріалу категорії А та категорії В та з метою збереження їх властивостей, використовуються охолоджуючі речовини, такі як звичайний лід, сухий лід та рідкий азот. Для забезпечення збереження правильного положення внутрішньої тари після того, як охолоджуючі матеріали розморозяться або випаруються, вторинна тара укріплюється в зовнішній тарі. Зразок пакування та маркування інфекційного матеріалу із застосуванням сухого льоду наведено у додатку 9 до цього Порядку.

14. У разі виникнення надзвичайних ситуацій під час транспортування БПА категорії А про такі надзвичайні ситуації протягом 24 годин повідомляється головна експертна установа та/або Держпродспоживслужба. Порядок дій у разі виникнення аварійних ситуацій визначений у розділі VII цього Порядку.

IV. Загальні вимоги до пакування, маркування та супровідної документації інфекційного матеріалу

1. Для всіх категорій інфекційного матеріалу застосовується базовий принцип потрійного пакування (три шари).

2. Потрійне пакування складається з таких шарів:

1) первинна ємність – водонепроникна та герметична ємність, що містить зразок. Ця ємність упаковується в достатню кількість адсорбуючого матеріалу, щоб у разі пошкодження або протікання абсорбувати всю рідину;

2) вторинна тара - водонепроникна, герметична упаковка для того, щоб помістити та захистити первинні ємності. В одну вторинну тару можна помістити кілька обгорнутих первинних ємностей, при цьому слід використовувати достатню кількість адсорбуючого матеріалу, щоб поглинути всю рідину у разі пошкодження чи протікання;

3) зовнішня тара – тара, в яку поміщають вторинну тару для транспортування з достатньою кількістю амортизуючого матеріалу. Зовнішня тара під час транспортування захищає вміст від несприятливих зовнішніх впливів, наприклад, від механічного пошкодження. Мінімальні розміри зовнішньої тари повинні бути не менше ніж 100 x 100 мм.

3. Дозволяється використовувати зовнішню тару лише з міцного матеріалу (картон, пластик, метал, інший матеріал), який пройшов відповідні випробування, такі як намокання, витримування низькою температурою, падіння з висоти 9м.

4. Відправники інфекційних матеріалів повинні гарантувати, що упаковка зроблена таким чином, що матеріали надійдуть до пункту призначення в непошкодженому стані і не становитимуть небезпеки для людей або тварин під час транспортування.

5. Кожен остаточно упакований вантаж має бути промаркований, забезпечений етикеткою та супровідною документацією відповідно до категорії небезпеки.

6. Якщо при транспортуванні, інфекційний матеріал налічує кілька упаковок і призначений для відправлення в один і той же пункт призначення одним вантажовідправником використовується транспортна тара (зразок пакування та маркування наведений у додатку 10 до цього Порядку). Транспортна тара не є упаковкою зі специфікацією ООН, але має позначку «Внутрішня упаковка відповідає визначеним специфікаціям». Усі маркування та етикетки, що є на внутрішній упаковці, також позначаються і на транспортній тарі. Транспортна тара позначається словами «Транспортна тара» та містить одну або кілька зовнішніх тар та може використовуватися з сухим льодом.

V. Вимоги до пакування, маркування та супровідної документації інфекційного матеріалу категорії А

1. Інфекційний матеріал категорії А, позначений під номерами UN 2814 та UN 2900, транспортується за умови потрібного пакування, що відповідає специфікації підкласу 6.2 ООН та вимогам цього Порядку. Перелік інфекційного матеріалу категорії А наведено в таблиці додатку 6 до цього Порядку.

2. Первинна ємність та вторинна тара мають бути герметичні та водостійкі. При перевезенні нетвердих інфекційних матеріалів категорії А, між первинною ємністю та вторинною тарою розташовується абсорбуючий матеріал у кількості, достатній для поглинання всього вмісту. Якщо в одній вторинній тарі знаходяться декілька первинних ємностей, кожна первинна ємність обгортається окремо або розділяється в окремі вторинні тари, щоб унеможливити контакт між ними. Зразок пакування та маркування інфекційного матеріалу категорії А наведено в додатку 7 до цього Порядку.

3. Тверда зовнішня тара має бути достатньо міцна, відповідати об'єму, вазі та характеру вантажу. Мінімальний розмір зовнішньої тари не менше 100мм. Між вторинною та зовнішньою тарами може розташовуватися сухий лід.

4. Інфекційний матеріал категорії А, що транспортується при температурі навколишнього природного середовища або за вищої температури, має бути розміщений у первинну ємність, виготовлену зі скла, металу чи пластику. Для недопущення вивільнення матеріалу з первинної ємності та з метою

забезпечення герметичності, застосовуються такі ефективні засоби, як, наприклад, термозварювання, оперізувальні пробки, або металеві обтискні пломби. У разі використання кришок, що нагвинчуються, такі кришки повинні бути додатково закріплені ефективними засобами, наприклад клейкою стрічкою, розплавленим парафіном чи спеціальними замками для пробок.

5. При транспортуванні інфекційного матеріалу категорії А в охолодженому чи замороженому вигляді, звичайний лід, сухий лід та інші охолоджуючі елементи розташовуються навколо вторинної тари (вторинних тар) або всередині зовнішньої тари. Для недопущення зміщення вторинної тари (вторинних тар) після розтанення звичайного льоду чи випаровування сухого льоду, застосовуються внутрішні кріплення. При використанні сухого льоду, зовнішня тара обов'язково забезпечує вихід газоподібного двоокису вуглецю (вуглекислого газу), що випаровується. Первинна ємність та вторинна тара зберігають свою цілісність при температурі використовуваної охолоджувальної речовини.

6. Інфекційний матеріал категорії А, що транспортується в рідкому азоті, розміщується у первинну ємність, виготовлену з пластмаси, яка здатна витримати дуже низьку температуру. Первинна ємність та вторинна тара мають зберігати свою цілісність при температурі рідкого азоту.

7. У разі транспортування ліофілізованих речовин, первинна ємність представляє собою запаяні ампули чи закриті резиновими пробками скляні флакони, додатково закриті металевими ковпачками.

8. При будь-якому температурному режимі транспортування інфекційного матеріалу категорії А первинна ємність або вторинна тара повинні витримувати перепад тиску щонайменше 95 кПа (0,95 бар) та зміни температури в діапазоні від -40 C^0 до $+55\text{ C}^0$.

9. На зовнішній тарі наявне маркування з інформацією про вміст вантажу і характер небезпечного матеріалу, а також про дотримані стандарти упаковки.

10. Усі маркування на зовнішній тарі розташовуються таким чином, щоб їх було добре видно і щоб одні маркувальні знаки не були заклеєні іншими етикетками.

11. На зовнішній тарі розміщується така інформація, яка застосовується як для внутрішніх так і для міжнародних перевезень:

1) найменування та адреса суб'єкта господарювання, власне ім'я та прізвище працівника, який безпосередньо здійснює відправку вантажу (відповідальна особа);

2) номер телефону відповідальної особи;

3) найменування та адреса суб'єкта господарювання – одержувача вантажу, а також власне ім'я та прізвище його працівника, який безпосередньо буде здійснювати одержання вантажу (за наявності);

4) номер ООН та належне відвантажувальне найменування (відповідно, UN 2814 «ІНФЕКЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ, НЕБЕЗПЕЧНІ ДЛЯ ЛЮДЕЙ»), що вказується під маркувальним знаком «ІНФЕКЦІЙНИЙ МАТЕРІАЛ»;

5) вимоги до температури зберігання;

6) при використанні сухого льоду або рідкого азоту: технічна назва холодоагенту, відповідний номер ООН (UN 1845) та кількість нетто (кілограм, літрів);

7) маркувальні знаки, що попереджують про небезпеку та використовуються для інфекційних матеріалів категорії А (додаток 11 до цього Порядку).

12. Для здійснення міжнародних перевезень інфекційного матеріалу категорії А необхідні такі супровідні документи:

1) Декларація вантажовідправника щодо небезпечних вантажів, яка заповнюється англійською мовою розбірливо та без скорочень. Приклад заповнення наведено у додатку 12 до цього Порядку;

2) пакувальний лист/рахунок, який включає адресу отримувача, кількість упаковок, деталі вмісту, вагу та вартість (для митних цілей вказується мінімальна вартість, якщо вантаж постачається безкоштовно);

3) транспортна накладна;

4) погодження маршруту руху транспортного засобу під час дорожнього перевезення небезпечних вантажів з Національною поліцією України відповідно до Порядку погодження та оформлення маршруту руху транспортного засобу під час дорожнього перевезення небезпечних вантажів затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 04 серпня 2018 року № 656, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11 вересня 2018 року за № 1043/32495;

5) детальний опис вмісту, який розміщується між вторинною та зовнішньою тарами, якщо інформація про те, які інфекційні матеріали транспортуються відсутня, але передбачається, що вони відповідають критеріям для включення в категорію А та маркуванню кодом UN 2814 чи UN 2900, необхідно вказати «імовірно інфекційні матеріали категорії А».

13. Для здійснення перевезень інфекційного матеріалу категорії А на території України необхідні такі супровідні документи:

1) пакувальний лист/рахунок, який включає адресу отримувача, кількість упаковок, деталі вмісту, вагу та вартість;

2) транспортна накладна;

3) погодження маршруту руху транспортного засобу під час дорожнього перевезення небезпечних вантажів з Національною поліцією України відповідно до Порядку погодження та оформлення маршруту руху транспортного засобу під час дорожнього перевезення небезпечних вантажів, затвердженого наказом Міністерства внутрішніх справ України від 04 вересня 2018 року № 656, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11 вересня 2018 року № 1043/32495;

4) детальний опис вмісту, який розміщується між вторинною та зовнішньою тарами. Якщо інформація про те, які інфекційні матеріали транспортуються, відсутня, необхідно вказати «імовірно інфекційні матеріали категорії А».

VI. Вимоги до пакування, маркування та супровідної документації інфекційного матеріалу категорії В

1. Інфекційний матеріал категорії В, позначений під номерами UN 3373, транспортується за умов потрійного пакування, що відповідає специфікації підкласу 6.2 ООН та вимогам цього Порядку. Зразок пакування інфекційного матеріалу категорії небезпеки В наведено в додатку 8 до цього Порядку.

2. Первинна ємність з інфекційним матеріалом категорії В розміщується у вторинну тару таким чином, щоб при транспортуванні виключити можливість їх витоку у вторинну тару. Первинна ємність або вторинна тара повинні витримувати перепад тиску щонайменше 95 кПа (0,95 бар) та зміни температури в діапазоні від -40 C^0 до $+55\text{ C}^0$. Вторинна тара розміщується у зовнішню тару з використанням амортизуючого матеріалу. Вторинна та/або зовнішня тара мають бути виготовлені з жорсткого матеріалу. Для здійснення міжнародних перевезень обов'язковим є застосування жорсткої зовнішньої тари.

3. При транспортуванні рідких інфекційних матеріалів категорії В первинна ємність та вторинна тара мають бути герметичні. Між первинною ємністю та вторинною тарою розташовується абсорбуючий матеріал у кількості, достатній для поглинання всього вмісту. Якщо в одній вторинній тарі знаходяться декілька первинних ємностей, в такому випадку кожна первинна

ємність обгортається окремо або розділяється в окремі вторинні тари, щоб унеможливити контакт між ними.

4. При транспортуванні інфекційного матеріалу категорії В в охолодженому чи замороженому вигляді, звичайний лід, сухий лід та інші охолоджуючі елементи розташовуються навколо вторинної тари (вторинних тар) або всередині зовнішньої тари. Для недопущення зміщення вторинної тари (вторинних тар) після розтанення звичайного льоду чи випаровування сухого льоду, застосовуються внутрішні кріплення. При використанні сухого льоду, зовнішня тара обладнується таким чином, щоб забезпечити вихід газоподібного двоокису вуглецю (вуглекислого газу), що випаровується. Первинна ємність та вторинна тара мають зберігати свою цілісність при температурі використовуваної охолоджувальної речовини.

5. Інфекційний матеріал категорії В, що транспортується в рідкому азоті, розміщується у первинну ємність виготовлену з пластмаси, яка здатна витримати дуже низьку температуру. Первинна ємність та вторинна тара мають зберігати свою цілісність при температурі рідкого азоту.

6. На зовнішній тарі розміщується маркування з інформацією про вміст вантажу і характер небезпечного матеріалу. Інформація щодо дотримання стандартів упаковки (випробування упаковки) не потрібна.

7. Усі маркування на зовнішній тарі розташовуються таким чином, щоб їх було добре видно і щоб одні маркувальні знаки не були заклеєні іншими етикетками.

8. Для здійснення міжнародних перевезень зовнішня тара має містити таку інформацію:

1) найменування та адреса суб'єкта господарювання, власне ім'я та прізвище працівника, який безпосередньо здійснює відправку вантажу (відповідальна особа);

2) номер телефону відповідальної особи;

3) найменування та адреса суб'єкта господарювання – одержувача вантажу, а також власне ім'я та прізвище його працівника, який безпосередньо буде здійснювати одержання вантажу (за наявності);

4) точне найменування вантажу («БІОЛОГІЧНИЙ МАТЕРІАЛ, КАТЕГОРІЯ В»), яке вказується поруч з маркувальним знаком «БІОЛОГІЧНИЙ МАТЕРІАЛ, КАТЕГОРІЯ В» (для міжнародних перевезень);

5) вимоги до температури зберігання;

б) маркувальні знаки, що попереджують про небезпеку та використовуються для інфекційних матеріалів категорії В, які використовуються для міжнародних перевезень (додаток 11 до цього Порядку).

9. Для здійснення перевезень по території України вимоги зазначені у пункті 8 розділу VI цього Порядку не використовуються.

10. При транспортуванні інфекційного матеріалу категорії В за межами України необхідні такі супровідні документи:

1) пакувальний лист/рахунок, який включає адресу отримувача та відправника, кількість упаковок, вагу, вартість. Якщо доставка вантажу здійснюється безкоштовно, в такому випадку зазначається «не має комерційної цінності»;

2) декларація на імпорт та/або експорт (у разі необхідності).

VII. Забезпечення умов безпеки у разі виникнення аварійних ситуацій при транспортуванні інфекційних матеріалів

1. Персонал суб'єкта господарювання, який здійснює транспортування інфекційного матеріалу, проходить навчання з метою недопущення виникнення аварійної ситуації з вивільненням у навколишнє природне середовище інфекційного матеріалу.

2. Для ліквідації аварійної ситуації на території України персонал суб'єкта господарювання має вміти проводити такі процедури:

1) надягти рукавички та захисний одяг, в тому числі при необхідності захисний щиток або окуляри для захисту очей;

2) накрити вивільнений інфекційний матеріал шматком тканини або паперовим рушником для унеможливлення подальшого розповсюдження інфекційного матеріалу;

3) налити на тканину або паперовий рушник відповідний дезінфікуючий засіб для того щоб повністю покрити ділянку ураження та навколишню область (зазвичай використовують 5% розчину гіпохлориту натрію);

4) наливати дезінфікуючий розчин слід концентричними колами, починаючи із зовнішньої зони матеріалів, що пролилися та поступово наближаючись до центру ураженої ділянки;

5) приблизно через 30 хвилин необхідно видалити всі матеріали. Якщо є уламки скляного посуду або інші гострі уламки, збирати їх необхідно за

допомогою совка для сміття чи щільного картону і помістити в міцний контейнер для сміття;

6) надати постраждалій особі першу допомогу, в тому числі промити та продезінфікувати уражену ділянку тіла (при необхідності повторити процедуру 2 – 5 разів);

7) помістити контаміновані матеріали в герметичний міцний контейнер для сміття;

8) після завершення дезінфекції необхідно повідомити про випадок та прийняті міри головну експертну установу у сфері громадського здоров'я та Держпродспоживслужбу (у разі виникнення аварійної ситуації з інфекційним матеріалом категорії А).

3. У разі виникнення аварійної ситуації при здійсненні міжнародних перевезень, вантажоодержувач сповіщає вантажовідправника про виникнення такої ситуації для прийняття подальших рішень.

**В.о. Директора Департаменту
громадського здоров'я**

Тетяна СКАПА